

Přednáška č. 7

FINANČNÍ ŘÍZENÍ PODNIKU

4. 11. 2008

doc.Ing. Roman Zámečník, PhD.

OSNOVA PŘEDNÁŠKY

1. ZÁKLADY FINANCOVÁNÍ
2. DRUHY FINANCOVÁNÍ
3. PRACOVNÍ KAPITÁL
4. CASH FLOW

1. ZÁKLADY FINANCOVÁNÍ

Dvě stránky podnikové činnosti:

- věcná
- peněžní

Věcné hledisko → tok statků. Zahrnuje 3 hlavní aktivity:

1. zásobování
2. výroba
3. prodej

Peněžní stránka → tok peněz → forma plateb (příjmy, výdaje).

1. ZÁKLADY FINANCOVÁNÍ

Podnikové finance – soustava peněžních vztahů, do kterých podnik vstupuje při získávání finančních zdrojů (*financování*), při jejich alokování a vázání v jednotlivých částech majetku (*investování*), při *produktivním využívání* tohoto majetku a při *rozdělování* dosažených výsledků.

Finanční řízení podniku – ekonomická činnost zahrnující získávání potřebného množství finančních zdrojů (kapitálu), použití fin. zdrojů k obstarání potřebných statků a k úhradě výdajů na činnost podniku, rozdělování zisku, a dále všechny finanční operace při založení podniku, při jeho rozšiřování, při fúzi, sanaci a likvidaci podniku.

1. ZÁKLADY FINANCOVÁNÍ

Cíl fin. řízení podniku: produktivní využití vlastního i cizího kapitálu k maximalizaci tržní hodnoty podniku během delšího časového období, ke zvětšení bohatství podnikatele.

Nutno splnit i další fin. cíle, zejména:

- **Solventnost**
- **Likvidita**
- **Rentabilita**
- **Finanční stabilita**

1. ZÁKLADY FINANCOVÁNÍ

Ukazatelé likvidity

- **Běžná likvidita** = $OA / \text{krátkodobé závazky}$, hodnota 1,5 – 2,5
- **Pohotová likvidita** = $(OA - \text{zásoby}) / \text{kr. záv.}$, hodnota 1 - 1,5
- **Okamžitá likvidita** = $\text{pen. prostředky} / \text{kr. záv.}$, hodnota min. 0,2 - 0,5

1. ZÁKLADY FINANCOVÁNÍ

Hlavní úkoly fin. řízení:

- získávat kapitál pro běžné i mimořádné potřeby podniku a rozhodovat o jeho struktuře a jejích změnách;
- rozhodovat o umístění kapitálu;
- rozhodovat o rozdělení zisku;
- prognózovat, plánovat, zaznamenávat, analyzovat, kontrolovat a řídit hospodářskou stránku činnosti podniku.

1. ZÁKLADY FINANCOVÁNÍ

Financování a fin. řízení ovlivňováno nejvíce dvěma faktory:

- **faktor času,**
- **faktor rizika.**

1. ZÁKLADY FINANCOVÁNÍ

Všeobecná pravidla pro finanční rozhodování:

1. preferuje se vždy větší výnos před výnosem menším;
2. preferuje se vždy menší riziko před rizikem větším;
3. za větší riziko se požaduje větší výnos;
4. preferují se peníze obdržené dříve před stejnou částkou peněz obdrženou později;
5. motivací investování do určité akce je očekávání většího výnosu, než by přineslo investování do jiné akce, ovšem s přihlédnutím k míře rizika;
6. motivací veškerého investování je zvětšení majetku → toto kritérium však není operativní → proto všeobecným kritériem fin. rozhodování je cash flow, resp. zisk.

2. DRUHY FINANCOVÁNÍ

Druhy financování podniku:

1. podle pravidelnosti financování:

- financování běžné
- financování mimořádné

2. podle původu finančních prostředků:

- financování vlastním kapitálem
- financování cizím kapitálem
- samofinancování

2. DRUHY FINANCOVÁNÍ

3. podle doby, po kterou je kapitál podniku k dispozici:

- dlouhodobé financování
- krátkodobé financování

3. PRACOVNÍ KAPITÁL

Běžné (krátkodobé) financování

Zajištění kapitálové potřeby pro oběžný majetek a její financování

→ řízení pracovního kapitálu:

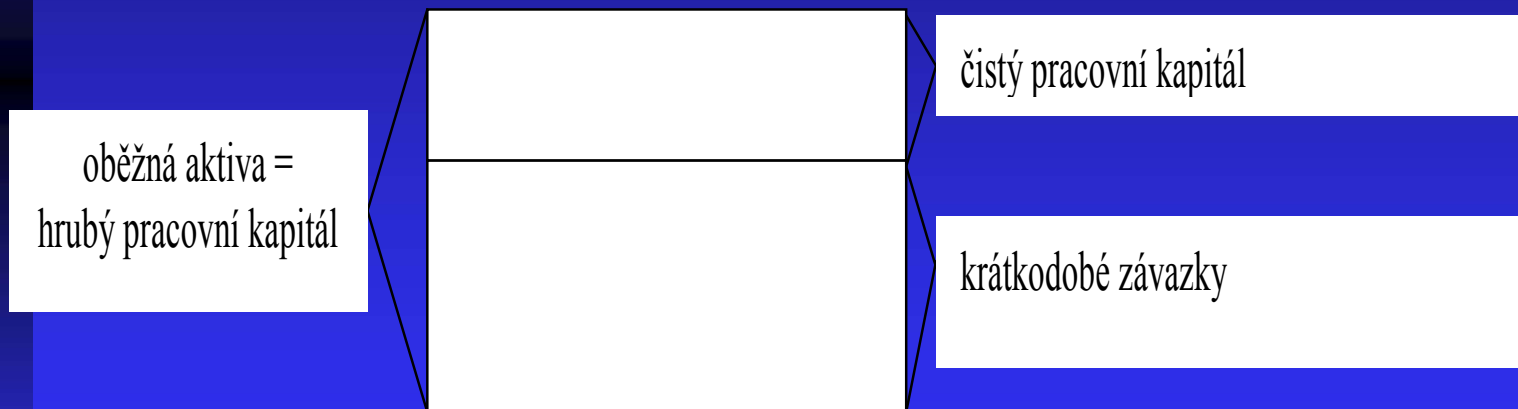
1. určení potřebné (optimální, přiměřené) výši každé položky OA a jejich celkové sumy,
2. určení způsobu financování oběžného majetku.

Pracovní kapitál:

- hrubý pracovní kapitál
- čistý pracovní kapitál

3. PRACOVNÍ KAPITÁL

- čistý pracovní kapitál = OA – kr. pasiva nebo
- ČPK = dlouhodobý kapitál – SA

3. PRACOVNÍ KAPITÁL

ČPK představuje tu část OM, která je financována z dlouhodobých zdrojů

Představuje částku volných prostředků, která zůstane podniku k dispozici po úhradě všech běžných závazků.

Důležitá je jeho struktura:

- Zásob
- Pohledávek
- Finančního majetku
- Krátkodobých závazku atd.

Žádoucí je, aby ČPK byl přímo ve formě peněz.

3. PRACOVNÍ KAPITÁL

- V souvislosti s pracovním kapitálem vypočítáváme také ukazatele likvidity.
- S ČPK dále souvisí stanovení výše OM.
- Obratový cyklus peněz (OCP) – doba mezi platbou za nakoupený materiál, služby a přijetím inkasa z prodeje výrobků.

3. PRACOVNÍ KAPITÁL

$$\text{OCP} = \text{DOZ} + \text{DI} - \text{DOP}$$

- doba mezi platbou za nakoupený materiál atd. a přijetím inkasa z prodeje výrobků.

DOZ-doba obratu zásob

DOZ = prům.zásoba/denní tržby

DI – doba inkasa

DI = pohledávky/denní tržby

DOP – doba odkladu plateb

DOP = dluhy dodavatelům/denní tržby

3. PRACOVNÍ KAPITÁL

OCP lze zkrátit:

- Zkrácením doby obratu zásob, tj. zkrácením doby zásobování, výroby, expedice;
- Zkrácením doby inkasa, např. zainteresováním odběratelů na včasnějším placení faktur, poskytováním slev za dřívější úhrady;
- Prosloužením doby odkladu plateb (pokud toto prodloužení nezvýší náklady podniku a nepoškodí vztahy s dodavateli).

3. PRACOVNÍ KAPITÁL

Hlavní úkol řízení pracovního kapitálu:

rozhodování o způsobu financování jednotlivých složek OA:

1. umírněný přístup
2. agresivní přístup
3. konzervativní přístup

Výhody krátkodobého dluhu:

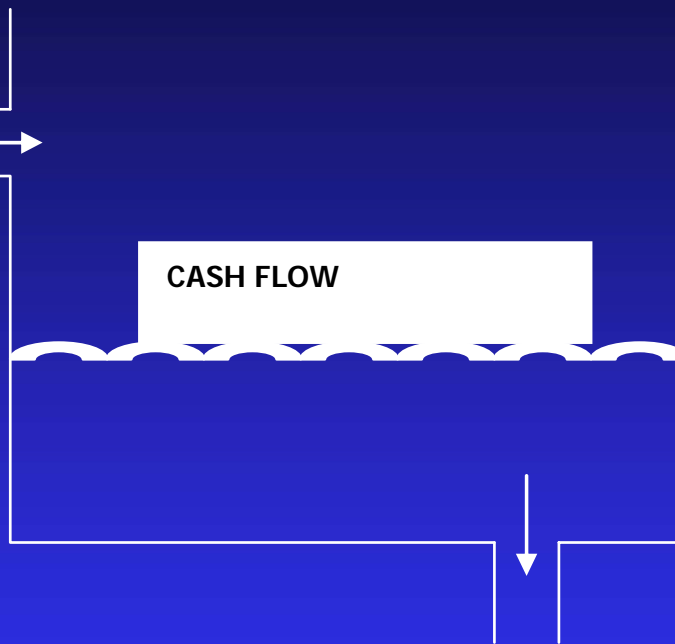
- je obvykle levnější,
- lze jej snáze získat,
- lze jej získat rychleji.

4. CASH FLOW

PENĚŽNÍ PŘÍJMY
-prodej za hotové
-inkaso pohledávek
-půjčky, úvěry
-vklady majitelů v
hotovosti aj.

CASH FLOW

PENĚŽNÍ VÝDAJE
-platby za faktury
-výplaty mezd a
platů
-nákup strojů
-odvody daní
-splátky půjček a
úvěrů
-výplata dividend aj.

4. CASH FLOW

- příliv peněz do pokladny podniku,
- přebytek, který podniku zůstane po zaplacení všech výdajů,
- pohyb peněžních prostředků (jejich přírůstek a úbytek) podniku za určité období v souvislosti s jeho ekonomickou činností,
- podklad pro hodnocení finanční situace podniku,
- výsledná hodnota toku všech příjmů a výdajů podniku za sledované období – **BRUTTO CF**,
- **NETTO CF** – pozitivní saldo běžných (provozních) peněžních příjmů a výdajů, do kterých nejsou zahrnuty výdaje investičního charakteru.

4. CASH FLOW

$CF = \text{Peněžní příjmy} - \text{Peněžní výdaje}$

Zjišťování CF:

- přímá metoda
- nepřímá metoda

Obě metody rozlišují tři oblasti činnosti podniku:

- provoz
- investice
- finance

4. CASH FLOW

Přímá metoda

Schematicky lze tuto metodu vyjádřit tímto způsobem:

Počáteční stav peněžních prostředků

+ Příjmy za určité období

- Výdaje za určité období

= Konečný stav peněžních prostředků

4. CASH FLOW

Nepřímá metoda

- zvýšení aktiv = snížení peněžních prostředků,
- snížení aktiv = zvýšení peněžních prostředků,
- zvýšení pasiv = zvýšení peněžních prostředků,
- snížení pasiv = snížení peněžních prostředků,
- pokud se vylučují výnosy, toto se zachycuje do přehledu o peněžních tocích záporně,
- pokud se vylučují náklady, zachycují se do přehledu o peněžních tocích kladně.

4. CASH FLOW

Algoritmus výpočtu cash flow nepřímou metodou (v provozní oblasti)

Zisk

- + odpisy (nejsou peněžní výdaj, proto se musí připočítat k zisku)
- + jiné náklady, které se neprojevují jako PV (tvorba rezerv)
- výnosy, které se neprojevují jako PP (čerpání rezerv)
- + snížení pohledávek
- zvýšení pohledávek
- + snížení zásob
- zvýšení zásob
- + zvýšení krátkodobých závazků (vůči dodavatelům, pracovníkům, státu)
- snížení krátkodobých závazků
- + přijaté úroky
- + přijaté dividendy
- placené úroky
- platba daně

= cash flow vytvořený v provozní oblasti

4. CASH FLOW

Výkaz CF:

- spolu s ostatními výkazy podrobněji informuje o změnách ve finanční struktuře podniku, o likviditě a solventnosti. V souvislosti s tím je zdůrazněna výše a časové rozvržení peněžních toků v daném období;
- posuzuje schopnosti podniku vytvářet peníze a ekvivalenty;
- umožňuje stanovit současnou budoucí hodnotu peněžních toků, případně ji porovnat s jinými podniky a díky tomu se zvyšuje srovnatelnost mezi podniky
- umožňuje extrapolovat vývoj peněžních toků na základě jejich minulého vývoje
- umožňuje porovnat odhady vývoje peněžních toků se skutečným vývojem.

4. CASH FLOW

Důležitost sledování CF:

1. Jak je možné, že náš podnik nemá z čeho splatit úvěr, přestože náš loňský zisk mnohonásobně převyšuje požadovanou výšku splátek?
2. Proč máme stále nedostatek peněz na účtu i když dosahujeme vysoké zisky?
3. Jak je možné, že jsme schopni úspěšně financovat rozvoj podniku a realizovat rozsáhlé investice, přestože náš podnik vykazuje dlouhodobě ztrátu?

4. CASH FLOW

Př. Představte si zjednodušeně, že náš podnik má pouze jednoho odběratele, který si objedná zboží za 100 000 Kč. Toto zboží si od nás odebere, avšak do konce měsíce zaplatí jen polovinu. Budeme předpokládat, že nemáme jiný zdroj příjmů ani žádné nehotovostní náklady (odpisy). Naše skutečně zaplacené náklady (výdaje) v tomto období činily 70 000 Kč. Vypočítejte zisk před zdaněním a CF.

4. CASH FLOW

Zisk versus Cash flow:

- existuje rozdíl mezi pohybem hmotných prostředků a jejich peněžním vyjádřením,
- existuje časový nesoulad mezi hospodářskými operacemi vyvolávajícími náklady a jejich účetním zachycením,
- se používají různé účetní metody, což vede k rozdílům mezi výnosy a příjmy, mezi náklady a výdaji a mezi ziskem a cash flow,
- zisk vychází vždy z rozdílu mezi výnosy a náklady, zatímco koncepce cash flow je důsledně založena na příjmech a výdajích a vyjadřuje reálné toky peněz a jejich zásobu v podniku; podnik může vykazovat zisk, přesto může mít nedostatek peněz a dostat se do finančních potíží.

4. CASH FLOW

Význam CF:

- ve finanční analýze pro hodnocení finanční stability podniku a příčin změn stavu peněžních prostředků,
- při krátkodobém plánování peněžních příjmů a výdajů,
- při střednědobém a dlouhodobém sestavování finančních výhledů podniku,
- při hodnocení finanční efektivnosti investičních projektů,
- jako jedna z forem stanovení základu tržní ceny podniku.

4. CASH FLOW

Možnosti zvyšování CF:

- přesvědčit zákazníky (např. slevami z cen), aby platili dříve,
- prodat pohledávky faktoringovým společností,
- svým dodavatelům platit později (pokud to nenaruší naše obchodní styky, etiku podnikání a bude to pro nás výhodné),
- pokusit se zvýšit ceny našich výrobků a služeb, popř. celkové výnosy využitím vztahu mezi prodaným množstvím a cenou.
- snížit režijní náklady a platby za ně,
- omezovat zásoby,
- pokusit se omezit sezónní vlivy poptávky,
- založit vnitropodnikovou banku, do které se převádějí výplaty a volné peněžní zdroje,
- přesvědčit banku, aby nám poskytla další úvěr, resp. přeměnila krátkodobý úvěr na úvěr dlouhodobý.